

תומכת הלחימה של הספורטאיות והספורטאים

יעל ארד, שנאבקה כמעט לבדה כדי להגיע לפסגת הג'ודו העולמית והביאה לישראל את המדליה האולימפית הראשונה, תרגמה את החוויות המורכבות מילדותה כספורטאית מצטיינת לכלים מנהיגותיים. "לנגד עיניי, כיו"ר הוועד האולימפי הישראלי, עומדת המשימה להיות מגדלור של חזון ושל עשייה בתחום".

בניגוד לפעמים קודמות, הפעם ההתנגדות הייתה עזה מתמיד, והסרת חרב החרם מעל צוואר הנבחרת לא צלחה. ארד צוטטה בעיתונות מאוכזבת: "כואב לי הלב על הספורטאים שלנו שלא יגיעו לשם, תחושה קשה מאוד של ספורטאים שהתאמנו והתכוננו, והם לא יהיו שם. אני מרגישה תחושה לא טובה, שלמרות כל מה שניסינו, לא הצלחנו בסוף".

"זה משבר בינלאומי, ואנו רואים פה פגיעה בכל הספורט הישראלי, ומגישים את כל הקשרים הבינלאומיים שלנו כדי לעזור", אומרת ארד. "עד היום עצרנו לא מעט מהלכים כאלה באמצעות נחישות, עקשנות וקשרים. הפעם לצערי לא הצלחנו".

"אחד הדברים החשובים בספורט הישגי הוא הוודאות שיש לך תוכנית מקצועית, ואתה יודע מתי התחרות מתקיימת – אם היא במקום שיגרום לך לג'ט לג, אז אתה צריך לצאת כמה ימים קודם; אתה צריך לדעת איפה עוצרים לאימון בדרך, אם יהיו הסעות וכו'. וכל אירוע כזה טורף את כל הוודאות ומייצר אי-ודאות מוחלטת".

מאז שזכתה ארד בכסף – המדליה האולימפית כחול-לבן הראשונה – באולימפיאדה ההיסטורית ההיא בברצלונה 1992, ארד לוקחת את הספורט שלנו באופן אישי. מכאן כנראה גם סוד עוצמתה. במהלך כהונתה כיו"ר הוועד האולימפי הישראלי מאז 2021, משלחות הספורט שלנו הצליחו להגדיל את מספר המדליות האולימפיות בשבע נוספות, ובהן מדליות זהב נוספת (של תום

בימים שקדמו לשיחה שלי עם יעל ארד היא הייתה צמודה לטלפון הנייד יום ולילה. הסיבה: ממשלת אינדונזיה החליטה להחרים את נבחרת ישראל בהתעמלות וסירבה להשתתפותה באליפות העולם, מסיבות פוליטיות מובהקות (ועכורות).

ארד ביחד עם הצוות שלה הפעילו את כל הכוח והקשרים שבידיהם כדי לשנות את ההחלטה – שבסופו של יום מנעה מארטיסטים דולגופיאט, גדול האתלטים שגדלו בישראל, לשוב ולהגן על תואר אלוף העולם שבו זכה בתחרות באנטוורפן שהתקיימה בשבעה באוקטובר 2023, בזמן שבארץ נשמעו הדי הפיצוצים וזעקות השבר האיומות מעוטף עזה.

על אף התמיכה של הוועד האולימפי הבינלאומי בישראל, החרם האינדונזי נותר בעינו, והמשלחת הישראלית נאלצה להישאר בארץ. אלוף העולם דולגופיאט פרסם הודעה כואבת: "אני בשוק ועצוב מאוד, בעיקר מכך שלא תינתן לי האפשרות לייצג את מדינתי בכבוד ולהגן על התואר העולמי שלי, שבו זכיתי בשבעה באוקטובר (אנטוורפן 2023), אחד הימים הקשים ביותר שידענו כעם. אני וכל חברי הנבחרת מבטיחים שנמשיך לעבוד קשה בכל יום, כדי לשים את דגל ישראל הכי גבוה שאפשר, ולהמשיך לייצג את המדינה שלנו בכבוד גם בעתיד. עצוב לי ששבוע שהתחיל כל כך טוב בעבור מדינתנו, עם החזרת החטופים, הסתיים עבורנו דווקא כך. אבל אנחנו עם חזק, שלא מוותר אף פעם על מי שאנחנו".

זה תהליך מרתק להתבונן עליהם ודרכם על התהליך שאני עברתי, ולהיזכר איך הייתי צעירה משוגעת שחולמת חלומות בלתי אפשריים. היום אני מבינה הרבה יותר טוב.

מגייסים את כל הקשרים
הבינלאומיים. יעל ארד.
צילום: ניצן זוהר

ראובני, בשיט) – המספר הגדול ביותר של מדליות אולימפיות לישראל עד כה.

ארד, שמכהנת בהתנדבות כיו"ר הוועד האולימפי הישראלי וכחברת הוועד האולימפי הבינלאומי, רואה את התפקיד המנהיגותי שלה כרב־ממדי. "המטרה שלי היא לחזור ולהשפיע על החזון והמדיניות בקהילה שממנה באתי. לכן בחרתי ללכת לוועד האולימפי ולא לאיגוד הג'ודו שבו צמחתי – כי רציתי להיות בראש הפירמידה של הספורט ההישגי.

"כשמדברים על הספורט ההישגי בישראל כמובן שמדברים על ייצור הישגים, אבל זה מורכב יותר. בעשור האחרון התמקדנו בפיתוח התפיסה הרב־ממדית של הענף. אנחנו מאמינים שכארגוני ספורט אדוות ההשפעה שלנו מתרחבות מעבר לקהילת הספורט ויכולות להשפיע באופן משמעותי מאוד על הרבה תחומים שנושקים לעולם הספורט ולערכים שלו.

"אני רואה בוועד האולימפי ארגון גג של הספורט האולימפי הישראלי לא רק מתוך הסמכות שלו, אלא גם מתוך מנהיגות, כשלנגד עינינו עומדת המשימה להיות מגדלור של חזון ושל עשייה. אנחנו רוצים לאפשר לאיגודי הספורט, שעסוקים מאוד ביום־יום שלהם, את היכולת להסתכל קדימה, למעלה ולצדדים, ולהבחין בכך שמעבר לעיסוק השוטף, שמלווה בלחצים יום־יומיים עצומים, עומדת מטרה גדולה יותר. אז אנחנו מנסים להיות שם בשבילם בתפקיד כפול: גם לתמוך במאבקים המורכבים בעזרת מדיניות ליבה שתסייע לפצח את האתגרים, וגם לייצר חזון ספורטיבי קדימה".

במה זה שונה מהמנהיגות שאת חווית כנערה צעירה שפרצה תקרת זכוכית בספורט הישראלי לפני יותר משלושים שנה?

"כשאני הייתי ספורטאית צעירה הצמיחה שלי באקו־סיסטם הישראלי נבעה מתשוקה אישית מטורפת שלוותה בהחלטה שקיבלתי בגיל 16 שאני רוצה להיות הכי טובה בעולם. עשיתי את זה

בעמוד ממול: להציב את הדגל
הכי גבוה שאפשר. ארטיום
דולגופיאט.
Mark Neyman /
Government Press Office
of Israel, CC BY-SA 4.0, via
Wikimedia Commons

למטה: ארד עונדת מדליה
על צווארה של הג'ודאית
רז הרשקו. צילום: הוועד
האולימפי בישראל

"החווייה שלי הביאה אותי להחלטה שיום
יבוא ואני אהיה בלתי־תלויה כלכלית, ואז אחזור
לספורט ואעשה למען הקהילה שלי את מה שלא
עשו בשבילי. ככל שהתבגרתי ונחשפתי – בעיקר
בזכות אלכס גלעדי ז"ל ובאמצעות נשיא הוועד
האולימפי שסיים לאחרונה את דרכו תומס
באך – לעשייה של הוועד האולימפי הבינלאומי,
הושפתי מאוד מהתפיסה המנהיגותית שמדריכה
אותם.

"תמיד הייתי קפטנית באופי שלי, ותמיד היה לי
את הזיק המנהיגותי. אלכס, שהיה מקורב להמון

באופן שלא מחובר בכלל לתמיכה מקצועית של
מערכת, שפשוט לא הייתה אז בספורט כמו היום.
"התפיסה של הספורט הישראלי באותם ימים
הייתה מאוד מאוד מיושנת וגם לא מקצועית. היא
לא תמכה בחלומות של אנשים כמוני, אלא נגררה
אחריהם, ולא יצרה עבור ילדים וצעירים את
התנאים להגשים את החלומות הללו. אז אני פשוט
רצתי קדימה בתשוקה מטורפת, בדרך חתחתים
מאוד מורכבת ועם הרבה אכזבות וכישלונות. כי
לא ראיתי בעיניים. וכך התבגרתי לתוך הספורט
הישראלי.

"תמיד הייתי קפטנית באופי שלי, ותמיד היה לי את הזיק המנהיגותי. וכשהתבגרתי התפיסה
שלי עיצבה את ההבנה שיש קשר ישיר בין ספורט לבין רבדים חברתיים וקהילתיים.

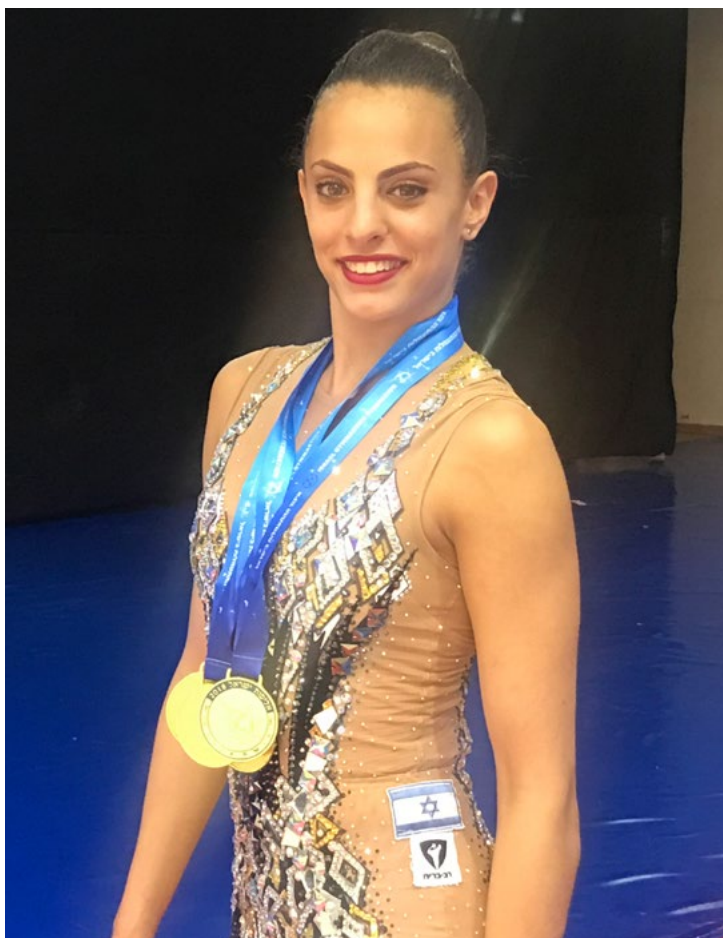
מהישגים ספורטיביים טובים ככל שיהיו, כי הוא משפיע באופן מהותי על המעמד של ישראל בעולם. ויש לנו חובה מנהיגותית להניף את דגל ישראל בכל מקום, להראות את הפנים היפות של ישראל, את הרוח הישראלית שאנחנו נתקלים בה בכל מקום: בשדה הקרב, בכיכרות, בעשייה האזרחית, וכמובן גם בספורט עצמו. על הרקע הזה ההתעלות של הספורטאים שלנו, בפריז למשל, מעוררת בכולנו השתאות אדירה. הצוותים והיור"רים והמנכ"לים והמנכ"ליות שלנו כל כך מחויבים וחזקים. אני מאוד גאה גם בצוותים וגם בספורטאים שלנו."

איך מערכת התמיכה שלכם בספורטאים עובדת בפועל?

"יש לנו מעטפת רפואית ומדעית מאוד עשירה ומקצועית – 110 אנשי מקצוע בשמונה דיסציפלינות שונות. אבל אחד הגורמים המשמעותיים ביותר אצלנו הוא המערך המנטלי שבו אנו משקיעים 1.8 מיליון שקלים בשנה. בשנים האחרונות המערך הזה הוא חלק מאוד מהותי מהתמיכה בספורטאים ובמאמנים. ואני חושבת שבגלל שהגענו לשבעה באוקטובר עם מערך מאוד חזק ועם ניסיון של שמונה-תשע שנים, יכולנו לתת מענה מהיר שלא מאיץ מייד מאפס למאה אלא מתחיל מ-80 ומשם לוקח צעד טבעי קדימה. יש לנו מאמן או מאמנת מנטליים בכל אחד מהענפים, שנוסע לתחרויות בינלאומיות – אז כשקורה אירוע בסדר גודל כזה יותר קל לטפל".

מה עובר על ספורטאי שצריך להתעסק, נוסף לאתגרים וללחצים המקצועיים, גם עם בעיות ביטחון ומצוקות לאומיות בתקופות כאלה?

"ספורטאי ישראלי שמתמודד מול עשרות מדינות סביבו וצריך לחשוב על בני משפחה שמשרתים בעזה, או על חברים שנחטפו או נרצחו, נמצא במצב מאוד קשה. אפילו האתגרים היותר פשוטים מתעצמים: האם תהיה טיסה לצאת לתחרות? האם תצא טיסה חזרה או שאתקע במדינה אחרת?

המלחמה הארוכה חידדה לי את ההבנה שהתפקיד שלנו הרבה יותר גדול מהישגים ספורטיביים טובים ככל שיהיו, כי הוא משפיע באופן מהותי על המעמד של ישראל בעולם.

אנשים, בנה אותי להיות יורשת שלו במישור הבינלאומי. וכשהתבגרתי מנהיגותית והייתי כבר בתוך העולם הזה, התפיסה שלי עיצבה את ההבנה שיש קשר ישיר בין ספורט לבין רבדים חברתיים וקהילתיים ושאפשר להשתמש בספורט כגשר בין עמים וקהילות. וכך התפתחתי כמנהלת בתחום הספורט.

"אני לא נאיבית, אבל המלחמה הארוכה בשנתיים האחרונות חידדה לי מאוד את ההבנה שהתפקיד שלנו בספורט הוא הרבה יותר גדול

כן הכול זהב, הכול זהב. לינוי אשרם והמדליות.
Ayelet Zussman, CC BY-SA 4.0, via Wikimedia Commons

"גם השכבה הביטחונית העוטפת היא אילוף: הספורטאים מוקפים במעריך ליווי מאוד מאוד הדוק של שירותי הביטחון, והם לא מורשים להסתובב מחוץ למלון. זה סד מאוד מגביל, כי אלה ימים מתוחים לספורטאי שצריך להישאר כבול למלון בלי יכולת להפיג את המתח אפילו בהליכה קלה באוויר הצח. אז הספורטאים והספורטאיות האלה מפתחים יכולות שלא כתובות באף ספר".

גם מערכת הציפיות של הציבור השתנתה לעומת התקופה שבה את זכית במדליה האולימפית הראשונה ב'92; התרגלנו שאם לא חוזרים עם כמה מדליות מהאולימפיאדה – נכשלנו.

"נכון. היום המערכת היא מאוד מאוד משוכללת. ביני לבין הספורטאים הצעירים יש עוד 19 מדליות אולימפיות. היום ספורטאים ישראלים הפנימו שאם הם רוצים להיכנס להיכל הספורט הלאומי, אז כבר לא מספיקה מדליה באליפות אירופה – צריך לשאוף למדליה אולימפית. זאת הציפייה המאוד ברורה, והמטרה שמדברים עליה. "אבל השאיפה להיות הכי טוב בעולם בתחום שלך לא משתנה – בין אם אתה ספורטאי או ספורטאית בתחילת הדרך או כבר מבוסס; בין אם אתה מעפולה, מתל אביב או מטוקיו. להיות אדם צעיר המבשיל מנטלית עד שהוא מחליט שהוא רוצה להיות הכי טוב בעולם זה משהו יוצא דופן, והוא מאוד מאוד מורכב וקשה. ולא משנה כמה עברו לפניך בדרך הזאת. יש כל כך הרבה קשיים, בין אם המערכת תומכת בך או לא. לשאוף למדליה כילדה קטנה במדינה שאוכלוסייתה היא עשירית אחוז מאוכלוסיית העולם – זה מסע מטורף גם במערכת שתומכת בך".

איך את רואה את התפקיד האישי שלך בתהליך המרתק שהספורטאים האלה עוברים?

"אני רואה בעצמי ובנו בוועד 'תומכי לחימה' לכל דבר במסע הזה של הספורטאים והספורטאיות הצעירים. זה מונח שהתחלתי להשתמש בו לפני כמה שנים, כי אני באמת חושבת שזאת

הפילוסופיה שמדריכה אותנו. אנחנו לא הסיפור – אלא תומכי לחימה של 'ילדי המבחנה' האלה, שבשביל לפרוץ ולצמוח ולהפוך להכי טובים בעולם הם חייבים שכולנו נהיה מגויסים בשבילם. "אני פוגשת את הספורטאים, אני תמיד לצידם, אני משתדלת לראות אותם ואת הצרכים שלהם. אני חושבת שהחוכמה היא תמיד להסתכל עליהם ולהבין מתי הם זקוקים למילה טובה או לתמיכה. וביני לבינם יש שרשרת מאוד גדולה של אנשים מיומנים. אני אוהבת לנהל מנהלים ולהיות מנהיגה של מנהיגים ולייצר את הקרקע הטובה לכל האנשים הטובים האלה לעשות את העבודה. אני מסתכלת עליהם ועושה 'רברס אנג'נירינג' על התקופה שלי כנערה.

"זה תהליך מרתק להתבונן עליהם ודרכם על התהליך שאני עברתי, ולהיזכר איך הייתי צעירה משוגעת שחולמת חלומות בלתי אפשריים. היום אני מבינה הרבה יותר טוב, ויש לי ילדים בגיל הזה, מה שמעצים את התובנה של איך נראים חיים נורמליים וכיפיים מול חיים לא נורמליים וכיפיים. מרתק להיות בתפקיד של תומכת לחימה באנשים כל כך נחושים". ●

"הוא היה מנטור בשבילי".
אלכס גלעדי ז"ל, חבר הוועד
האולימפי הבינלאומי.
Sandro Halank,
Wikimedia Commons, CC
BY-SA 4.0, CC BY-SA 4.0,
via Wikimedia Commons